

Sisällysluettelo

YLEISTÄ	2
I MÄÄRÄYKSET ASIAMIHILLE	2
1 <i>Asiamiesten rekisteröinti</i>	2
1.1 Rekisteröintihakemus.....	2
1.2 Hakemukseen liitettävät selvitykset.....	2
1.2.1 Oikeushenkilö.....	2
1.2.2 Luonnollinen henkilö.....	3
1.3 Hakemuksessa ja sen liitteissä annettujen tietojen muutoksista ilmoittaminen.....	4
1.4 Asiakirjojen käännökset.....	4
2 <i>Sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden käyttämisestä ilmoittaminen</i>	4
II MÄÄRÄYKSET VAKUUTUSMEKLAREILLE	5
3 <i>Vakuutusmeklareiden rekisteröinti</i>	5
3.1 Rekisteröintihakemus.....	5
3.2 Hakemukseen liitettävät, muut kuin riippumattomuutta koskevat selvitykset.....	5
3.2.1 Oikeushenkilö.....	5
3.2.2 Luonnollinen henkilö.....	6
3.3 Hakemukseen liitettävät selvitykset riippumattomuudesta.....	7
3.3.1 Oikeushenkilö.....	7
3.3.2 Luonnollinen henkilö.....	7
3.4 Hakemuksessa ja sen liitteissä annettujen tietojen muutoksista ilmoittaminen.....	8
3.5 Asiakirjojen käännökset.....	8
4 <i>Sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden käyttämisestä ilmoittaminen</i>	8
5 <i>Toimeksiantosopimus</i>	8
6 <i>Tasapuolinen analyysi</i>	9
7 <i>Asiakasvarojen erillään pitäminen</i>	9
8 <i>Vakuutusmeklareiden liiketoimintakertomus ja tilinpäätöstiedot</i>	10
8.1 Liiketoimintakertomus.....	10
8.1.1 Määräaika, jossa liiketoimintakertomus on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle.....	10
8.1.2 Liiketoimintakertomuksessa ilmoitettavat tiedot.....	10
8.1.2.1 Yhteystiedot.....	10
8.1.2.2 Vakuutusmeklarin liiketoiminta.....	11
8.1.2.3 Vakuutusmeklarin lukuun toimivat henkilöt.....	11
8.1.2.4 Vastuuvakuutus ja varojen erillisyys.....	11
8.1.3 Liitetaulukot.....	11
8.2 Tilinpäätöstiedot.....	11
III OHJEET	13
9 <i>Vakuutusmeklarin toimeksiantosopimus ja valtakirja</i>	13
10 <i>Vakuutusmeklarin palkkion ilmoittaminen siirtymäaikana</i>	13
11 <i>Vakuutusedustajan markkinointi</i>	13
12 <i>Vakuutusedustajan vakuutuksenhakijalle ja –ottajalle antamien tietojen kieli</i>	13
13 <i>Ohje rahanpesun ja terrorismirahoituksen estämiseksi (kumottu)</i>	13

YLEISTÄ

Vakuutusedustuksesta annetun lain (570/2005; VedL) 5 §:n mukaan vakuutusedustusta saa harjoittaa Suomessa vain sellainen vakuutusedustaja (asiamies tai meklari), joka on merkitty Vakuutusvalvontaviraston pitämään rekisteriin (vakuutusedustajarekisteri) tai joka on rekisteröity muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa.

Asiamiesten rekisteröinnin edellytyksistä säädetään VedL:n 3 §:ssä, 6 §:n 1 momentissa (luonnollinen henkilö) ja 7 §:n 1 momentissa (oikeushenkilö). Vakuutusmeklareiden rekisteröinnin edellytyksistä säädetään VedL:n 6 §:ssä (luonnollinen henkilö) ja 7 §:ssä (oikeushenkilö).

VedL 43 §:n perusteella Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset vakuutusedustajien rekisteröintimenetystä, toimeksiantosopimuksen, tasapuolisen analyysin ja liiketoimintakertomuksen sisällöstä ja asiakasvarojen erillään pitämisestä. Tämä määräys- ja ohjekokoelma on annettu lainkohdasta ilmenevän valtuutuksen perusteella.

Lain 37 §:n perusteella Vakuutusvalvontavirastolla on oikeus pyytää vakuutusasiamieheltä, vakuutusmeklarilta tai tällaiseksi hakevalta kaikki asiakirjat, tiedot ja selvitykset, jotka ovat tarpeen tämän rekisteröimiseksi.

Määräyksinä annettavien oikeussääntöjen lisäksi kokoelma sisältää Vakuutusvalvontaviraston ohjeita ja tulkintoja, jotka perustuvat muun muassa lain perusteluihin (HE 220/2004). Tulkinnat on merkitty tekstiin erikseen. Ohjeet ovat osassa III.

I MÄÄRÄYKSET ASIAMIEHILLE

1 *Asiamiesten rekisteröinti*

1.1 *Rekisteröintihakemus*

Rekisteröintiä on haettava Vakuutusvalvontavirastolta sähköisesti tai kirjallisesti. Sähköinen hakulomake täytetään ja lähetetään virastolle internet-osoitteessa <http://www.vakuutusvalvonta.fi/fi/vakuutusedustajille>. Kirjallisesti rekisteröintiä haetaan tämän määräyksen liitteenä olevalla hakulomakkeella.

Kirjalliseen hakemukseen on liitettävä 1.2 kohdassa tarkoitettut selvitykset. Sähköisen hakemuksen tehneen on toimitettava kyseiset selvitykset kirjallisesti Vakuutusvalvontavirastolle 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut virastolle. Asian käsittelyä nopeuttaa kaikkien vaadittavien selvitysten toimittaminen samanaikaisesti. Kirjallinen hakemus ja selvitykset on toimitettava osoitteeseen Vakuutusvalvontavirasto, Vakuutusedustajarekisteri, PL 449, 00101 Helsinki, (käyntiosoite Mikonkatu 8).

Hakemukseen liitettävät selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia.

Vakuutusvalvontavirasto ei tutki hakemusta ennen hakemusmaksun suorittamista. Hakemusmaksu on suoritettava 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut virastolle. Muutoin virasto jättää asian tutkimatta.

Sähköistä hakulomaketta käyttävälle maksuohjeet ovat hakulomakkeen yhteydessä. Kirjallisesti hakemuksen tehneelle Vakuutusvalvontavirasto lähettää maksuohjeet hakemuksen saatuaan.

Jos hakija peruuttaa hakemuksen tai hakemus hylätään, ei maksettuja hakemusmaksuja palauteta.

1.2 *Hakemukseen liitettävät selvitykset*

1.2.1 *OIKEUSHENKILÖ*

Oikeushenkilöitä eli juridisia henkilöitä ovat esimerkiksi osakeyhtiöt, avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt, yhdistykset ja säätiöt (jäljempänä asiamiesyhtiö).

Asiamiesyhtiön on liitettävä hakemukseensa:

1) ote kaupparekisteristä, yhdistysrekisteristä tai säätiörekisteristä;

Lain perusteluiden mukaan otteesta tulee nimenomaisesti käydä ilmi, että asiamiesyhtiöllä on oikeus harjoittaa elinkeinonaan vakuutusedustusta tai että rekisteriotteeseen on merkitty asiamiesyhtiön toimialaksi yleistoimiala.

2) yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai säännöt;

3) oikeusrekisterikeskuksen antama ote konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä;

4) vakuutuksenantajan antama vahvistus voimassaolevasta asiamiessopimuksesta (liite A tai vastaavat tiedot sisältävä vahvistus);

5) päätoimisesti asiamiestoimintaa harjoittavan asiamiesyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään yksi sen johtoon kuuluvista, asiamiestoiminnasta vastaavista henkilöistä on rekisteröity asiamieheksi ja nimetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi, ja hänen suostumuksensa tehtävään;

Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan esimerkiksi osakeyhtiössä johtoon kuuluvaksi katsotaan hallituksen varsinainen jäsen tai toimitusjohtaja ja kommandiittiyhtiössä yhtiön vastuunalainen yhtiömies.

Lain perusteluiden mukaan vastaavan hoitajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että vastaava hoitaja on päätoimisesti kyseisen asiamiesyhtiön palveluksessa. Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan päätoimisuus tarkoittaa sitä, että vastaava hoitaja voi toimia vain yhden yhtiön vastaavana hoitajana.

6) päätoimisesti asiamiestoimintaa harjoittavan asiamiesyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään puolet sen palveluksessa olevista, suoraan asiamiestoiminnan harjoittamiseen osallistuvista henkilöistä on rekisteröity asiamieheksi;

Lain perusteluiden mukaan asiamiesyhtiön palveluksessa olevalla tarkoitetaan sen työntekijää ja johtoon (ks. kohta 5) kuuluvaa henkilöä.

7) sivutoimisesti asiamiestoimintaa harjoittavan asiamiesyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään yksi sen johtoon kuuluvista, asiamiestoiminnasta vastaavista henkilöistä on rekisteröity asiamieheksi ja nimetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi, ja hänen suostumuksensa tehtävään. Jos vastaava hoitaja ei kuulu yhtiön johtoon 5) kohdan mukaisesti, lisäksi Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan yhtiön johdon on annettava selvitys siitä, että vastaavaksi hoitajaksi esitetty henkilö on yhtiössä sellaisessa asemassa, että hänen voidaan katsoa kuuluvan yhtiön johtoon;

Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan selvityksestä tulee käydä ilmi, että vastaavaksi hoitajaksi esitetty henkilö on asemassa, jossa hänellä on valtuudet tehdä yhtiötä sitovia päätöksiä asiamiestoiminnasta. Vastaavan hoitajan vastuualue (esim. tietty selkeästi määritelty liiketoiminnan osa-alue, johon asiamiestoiminta kuuluu) on määriteltävä. Vastaavan hoitajan on raportoitava asiamiestoiminnasta yhtiön johdolle.

Lain perusteluiden mukaan vastaavan hoitajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että vastaava hoitaja on päätoimisesti kyseisen asiamiesyhtiön palveluksessa. Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan päätoimisuus tarkoittaa sitä, että vastaava hoitaja voi toimia vain yhden yhtiön vastaavana hoitajana.

8) sivutoimisesti asiamiestoimintaa harjoittavan asiamiesyhtiön antama selvitys liikevaihdesta toimialoittain, asiamiestoimintaan osallistuvien ja muiden henkilöiden lukumäärästä sekä siitä, harjoitetaanko asiamiestoimintaa esimerkiksi tuotteeseen tai palveluun liittyvänä oheispalveluna;

1.2.2 LUONNOLLINEN HENKILÖ

Luonnollisia henkilöitä ovat asiamiesyhtiön palvelukseen tulevat henkilöt sekä yksityiset elinkeinonharjoittajat.

Luonnollisen henkilön on liitettävä hakemukseensa:

- 1) maistraatin antama ote holhousasioiden rekisteristä;
- 2) oikeusrekisterikeskuksen antama ote konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä;
- 3) oikeusrekisterikeskuksen antama ote liiketoimintakieltorekisteristä;
- 4) vakuutuksenantajan antama todistus asiamiehen ammattipätevyydestä (liite C tai vastaavat tiedot sisältävä todistus);
- 5) vakuutuksenantajan antama vahvistus voimassaolevasta asiamiessopimuksesta (liite B tai vastaavat tiedot sisältävä vahvistus);

Edellä mainittua vahvistusta ei kuitenkaan tarvita, jos hakija harjoittaa vakuutusedustusta yksinomaan rekisteröidyn asiamiesyhtiön palveluksessa.

- 6) jos hakija tulee asiamiesyhtiön palvelukseen, asiamiesyhtiön suostumus rekisteröimiseen.
- 7) jos asiamiesyhtiö hakee rekisteröintiä palveluksessaan olevan luonnollisen henkilön puolesta, hakemukseen on liitettävä luonnollisen henkilön suostumus rekisteröimiseen.

Vakuutusvalvontavirasto hankkii viran puolesta hakijaa koskevan otteen sakkorekisteristä ja rikosrekisteristä.

1.3 Hakemuksessa ja sen liitteissä annettujen tietojen muutoksista ilmoittaminen

Jos hakemuksessa tai sen liitteissä annetut tiedot muuttuvat rekisteröinnin jälkeen, rekisteriin merkityn on viipymättä ilmoitettava muutoksista kirjallisesti tai sähköisesti (sähköpostitse tai internet-osoitteessa <http://www.vakuutusvalvonta.fi/fi/vakuutusedustajille>) Vakuutusvalvontavirastolle (VedL 9 §).

Jos muutokset koskevat uusien edustettavien vakuutuksenantajien lisäämistä vakuutusedustajarekisteriin tai edustettavien vakuutuksenantajien poistamista rekisteristä, voi muutosilmoituksen tehdä myös lomakkeella liite A3a (yksityinen elinkeinonharjoittaja) tai lomakkeella liite A1a (oikeushenkilö).

Edellä 1.2.1 kohdan 8 alakohdan perusteella annettujen tietojen muutoksista on kuitenkin ilmoitettava vain silloin, kun asiamiestoiminta muuttuu sivutoimisesta päätoimiseksi.

Muutoksista ilmoitettaessa on virastolle toimitettava vastaavat selvitykset kuin rekisteröintiä haettaessa.

1.4 Asiakirjojen käännökset

Jos näissä määräyksissä tarkoitetut asiakirjat on laadittu muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, niistä on Vakuutusvalvontaviraston vaatimuksesta toimitettava myös suomen- tai ruotsinkielinen käännös.

2 Sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden käyttämisestä ilmoittaminen

Jos asiamies aikoo harjoittaa vakuutusedustusta sijoittautumisvapauden tai palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella, on asiamiehen ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle ne Euroopan talousalueeseen kuuluvat valtiot (*ETA-valtio*), joissa vakuutusedustusta aiotaan harjoittaa (VedL 31 § 1 momentti). Sijoittautumisvapautta käyttävän asiamiehen on lisäksi ilmoitettava katuosoitensa, postinumeronsa, postitoimipaikkansa ja yhteyshenkilönsä näissä valtioissa.

II MÄÄRÄYKSET VAKUUTUSMEKLAREILLE

3 Vakuutusmeklareiden rekisteröinti

3.1 Rekisteröintihakemus

Rekisteröintiä on haettava Vakuutusvalvontavirastolta sähköisesti tai kirjallisesti. Sähköinen hakulomake täytetään ja lähetetään virastolle internet-osoitteessa <http://www.vakuutusvalvonta.fi/fi/vakuutusedustajille>. Kirjallisesti rekisteröintiä haetaan tämän määräyksen liitteenä olevalla hakulomakkeella.

Kirjalliseen hakemukseen on liitettävä 3.2 ja 3.3 kohdassa tarkoitettut selvitykset. Sähköisen hakemuksen tehneen on toimitettava kyseiset selvitykset kirjallisesti Vakuutusvalvontavirastolle 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut virastolle. Asian käsittelyä nopeuttaa kaikkien vaadittavien selvitysten toimittaminen samanaikaisesti. Kirjallinen hakemus ja selvitykset on toimitettava osoitteeseen Vakuutusvalvontavirasto, Vakuutusedustajarekisteri, PL 449, 00101 Helsinki, (käyntiosoite Mikonkatu 8).

Hakemukseen liitettävät selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia. Tämä ei kuitenkaan koske 3.2.2 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettua todistusta vakuutusmeklaritutkinnon suorittamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto ei tutki hakemusta ennen hakemusmaksun suorittamista. Hakemusmaksu on suoritettava 21 päivän kuluessa siitä, kun hakemus on saapunut virastolle. Muutoin virasto jättää asian tutkimatta.

Sähköistä hakulomaketta käyttävälle maksuohjeet ovat hakulomakkeen yhteydessä. Kirjallisesti hakemuksen tehneelle Vakuutusvalvontavirasto lähettää maksuohjeet hakemuksen saatuaan.

Jos hakija peruuttaa hakemuksen tai hakemus hylätään, ei maksettuja hakemusmaksuja palauteta.

3.2 Hakemukseen liitettävät, muut kuin riippumattomuutta koskevat selvitykset

3.2.1 OIKEUSHENKILÖ

Oikeushenkilöitä eli juridisia henkilöitä ovat esimerkiksi osakeyhtiöt, avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt, yhdistykset ja säätiöt (jäljempänä meklariyhtiö).

Meklariyhtiön on liitettävä hakemukseensa:

1) ote kaupparekisteristä, yhdistysrekisteristä tai säätiörekisteristä;

Lain perusteluiden mukaan otteesta tulee nimenomaisesti käydä ilmi, että meklariyhtiöllä on oikeus harjoittaa elinkeinonaan vakuutusedustusta tai että rekisteriotteeseen on merkitty meklariyhtiön toimialaksi yleistoimiala;

2) yhtiöjärjestys, yhtiösopimus tai säännöt;

3) oikeusrekisterikeskuksen antama ote konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä;

4) päätoimisesti vakuutusmeklaritoimintaa harjoittavan meklariyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään yksi meklariyhtiön johtoon kuuluvista, vakuutusmeklaritoiminnasta vastaavista henkilöistä on rekisteröity vakuutusmeklariksi ja nimetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi, ja hänen suostumuksensa tehtävään

Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan esimerkiksi osakeyhtiössä johtoon kuuluvaksi katsotaan hallituksen varsinainen jäsen tai toimitusjohtaja ja kommandiittiyhtiössä yhtiön vastuunalainen yhtiömiestä.

Lain perusteluiden mukaan vastaavan hoitajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että vastaava hoitaja on päätoimisesti kyseisen meklariyhtiön palveluksessa. Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan päätoimisuus tarkoittaa sitä, että vastaava hoitaja voi toimia vain yhden yhtiön vastaavana hoitajana.

5) päätoimisesti vakuutusmeklaritoimintaa harjoittavan meklariyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään puolet sen palveluksessa olevista, suoraan vakuutusmeklaritoiminnan harjoittamiseen osallistuvista henkilöistä on rekisteröity vakuutusmeklareiksi;

Lain perusteluiden mukaan meklariyhtiön palveluksessa olevalla tarkoitetaan sen työntekijää ja johtoon (ks. kohta 4) kuuluvaa henkilöä.

6) sivutoimisesti vakuutusmeklaritoimintaa harjoittavan meklariyhtiön antama selvitys siitä, että vähintään yksi meklariyhtiön johtoon kuuluvista, vakuutusmeklaritoiminnasta vastaavista henkilöistä on rekisteröity vakuutusmeklariksi ja nimetty liikkeen vastaavaksi hoitajaksi, ja hänen suostumuksensa tehtävään. Jos vastaava hoitaja ei kuulu yhtiön johtoon 4) kohdan mukaisesti, lisäksi Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan yhtiön johdon on annettava selvitys siitä, että vastaavaksi hoitajaksi esitetty henkilö on yhtiössä sellaisessa asemassa, että hänen voidaan katsoa kuuluvan yhtiön johtoon;

Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan selvityksestä tulee käydä ilmi, että vastaavaksi hoitajaksi esitetty henkilö on asemassa, jossa hänellä on valtuudet tehdä yhtiötä sitovia päätöksiä vakuutusmeklaritoiminnasta. Vastaavan hoitajan vastuualue (esim. tietty selkeästi määritelty liiketoiminnan osa-alue, johon vakuutusmeklaritoiminta kuuluu) on määriteltävä. Vastaavan hoitajan on raportoitava vakuutusmeklaritoiminnasta yhtiön johdolle.

Lain perusteluiden mukaan vastaavan hoitajan tehtävän asianmukainen hoitaminen edellyttää, että vastaava hoitaja on päätoimisesti kyseisen meklariyhtiön palveluksessa. Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan päätoimisuus tarkoittaa sitä, että vastaava hoitaja voi toimia vain yhden yhtiön vastaavana hoitajana.

7) sivutoimisesti vakuutusmeklaritoimintaa harjoittavan meklariyhtiön antama selvitys liikevaihdosta toimialoitain, vakuutusmeklaritoimintaan osallistuvien ja muiden henkilöiden lukumäärästä sekä siitä, harjoitetaanko vakuutusmeklaritoimintaa esimerkiksi palveluun liittyvänä oheispalveluna;

8) selvitys VedL:n 28 §:n mukaisesta vastuuvakuutuksesta;

9) jos meklariyhtiö välittää ensivakuutuksiin liittyviä asiakkaan tai vakuutuksenantajan varoja, selvitys määräysten 7 kohdassa tarkoitetusta asiakasvaratilistä.

3.2.2 **LUONNOLLINEN HENKILÖ**

Luonnollisia henkilöitä ovat meklariyhtiön palvelukseen tulevat henkilöt sekä yksityiset elinkeinonharjoittajat.

Luonnollisen henkilön on liitettävä hakemukseensa:

- 1) maistraatin antama ote holhousasioiden rekisteristä;
- 2) oikeusrekisterikeskuksen antama ote konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä;
- 3) oikeusrekisterikeskuksen antama ote liiketoimintakieltorekisteristä;
- 4) vakuutusedustuslautakunnan antama todistus vakuutusmeklaritutkinnon suorittamisesta;
- 5) selvitys VedL:n 28 §:n mukaisesta vastuuvakuutuksesta;

Selvitystä vastuuvakuutuksesta ei kuitenkaan vaadita, jos hakija harjoittaa vakuutusedustusta yksinomaan meklariyhtiön palveluksessa. Jos hakija harjoittaa vakuutusedustusta tällaisen meklariyhtiön lu-

kuun yksityisenä elinkeinonharjoittajana eikä hänellä ole omaa vastuuvakuutusta, hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, että meklariyhtiön vastuuvakuutus kattaa myös hakijan toiminnan.

6) jos hakija tulee meklariyhtiön palvelukseen, meklariyhtiön suostumus rekisteröimiseen;

7) jos hakija on yksityinen elinkeinonharjoittaja ja välittää ensivakuutuksiin liittyviä asiakkaan tai vakuutuksenantajan varoja, selvitys määräysten 7 kohdassa tarkoitetusta asiakasvaratilistä

Meklariyhtiön lukuun toimivat yksityiset elinkeinonharjoittajat voivat käyttää vain kyseisen oikeushenkilön asiakasvaratiliä.

8) jos meklariyhtiö hakee rekisteröintiä palveluksessaan olevan luonnollisen henkilön puolesta, hakemukseen on liitettävä luonnollisen henkilön suostumus rekisteröimiseen.

Vakuutusvalvontavirasto hankkii viran puolesta hakijaa koskevan otteen sakkorekisteristä ja rikosrekisteristä.

3.3 Hakemukseen liitettävät selvitykset riippumattomuudesta

3.3.1 OIKEUSHENKILÖ

Meklariyhtiön on oltava riippumaton vakuutuksenantajista (VedL 7 § 2 momentti 2 kohta). Tämän osoittamiseksi meklariyhtiön on liitettävä hakemukseensa selvitys:

- 1) harjoittamastaan muusta liiketoiminnasta ja liikevaihdosta toimialoittain;
- 2) omistajistaan ja siitä, ovatko nämä työ- tai asiamiessuhteessa tai muuhun sopimukseen perustuvassa tai muussa riippuvuussuhteessa yhteen tai useampaan vakuutuksenantajaan;
- 3) samaan konserniin kuuluvista muista oikeushenkilöistä ja niiden liiketoiminnasta;
- 4) omistuksistaan muissa oikeushenkilöissä ja näiden liiketoiminnasta;
- 5) siitä, ettei meklariyhtiöllä ole yhden tai useamman vakuutuksenantajan kanssa lain 6 §:n perusteluissa tarkoitetulla tavalla sopimusta markkinoinnista, tuotekehittelystä tai muusta jatkuvasta yhteistoiminnasta.

Meklariyhtiön on liitettävä hakemukseensa sen johtoon kuuluvista, vakuutusmeklariksi rekisteröimättömistä henkilöistä 3.3.2 kohdassa tarkoitetut selvitykset.

Jos rekisteröintiä haetaan ennen 1 päivää syyskuuta 2008, hakemukseen on lisäksi liitettävä selvitys sopimuksista ja käytännöistä, joiden perusteella hakija saa palkkiota vakuutuksenantajalta tai muulta taholta kuin asiakkaaltaan.

3.3.2 LUONNOLLINEN HENKILÖ

Luonnollisen henkilön on oltava riippumaton vakuutuksenantajista (VedL 6 § 2 momentti 2 kohta). Tämän osoittamiseksi on luonnollisen henkilön liitettävä hakemukseensa selvitys:

- 1) harjoittamastaan muusta liiketoiminnasta ja liikevaihdosta toimialoittain;
- 2) työ- tai asiamiessuhteestaan muuhun kuin meklariyhtiöön;
- 3) omistamiensa kotimaisen tai ulkomaisen vakuutuksenantajan osakkeiden, takuuosuuksien sekä osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen optio-oikeuksien ja vaihtovelkakirjalainojen määrästä vakuutuksenantajittain eriteltynä;
- 4) omistuksestaan tai vastuullisesta asemastaan oikeushenkilössä, joka on asiamiessuhteessa tai muuhun sopimukseen perustuvassa tai muussa riippuvuussuhteessa yhteen tai useampaan vakuutuksenantajaan;

5) siitä, ettei hänellä ole lainkohdan perusteluissa tarkoitettulla tavalla yhden tai useamman vakuutuksenantajan kanssa sopimusta markkinoinnista, tuotekehittelystä tai muusta jatkuvasta yhteistoiminnasta.

Jos rekisteröintiä haetaan ennen 1 päivää syyskuuta 2008, hakemukseen on lisäksi liitettävä selvitys sopimuksista ja käytännöistä, joiden perusteella hakija saa palkkiota vakuutuksenantajalta tai muulta taholta kuin asiakkaaltaan.

3.4 Hakemuksessa ja sen liitteissä annettujen tietojen muutoksista ilmoittaminen

Jos hakemuksessa tai sen liitteissä annetut tiedot muuttuvat rekisteröinnin jälkeen, rekisteriin merkityn on viipymättä ilmoitettava muutoksista kirjallisesti tai sähköisesti (sähköpostitse tai internet-osoitteessa <http://www.vakuutusvalvonta.fi/fi/vakuutusedustajille>) Vakuutusvalvontavirastolle (VedL 9 §). Muutoksista ilmoitettaessa on virastolle toimitettava vastaavat selvitykset kuin rekisteröintiä haettaessa.

3.5 Asiakirjojen käännökset

Jos näissä määräyksissä tarkoitettut asiakirjat on laadittu muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, niistä on Vakuutusvalvontaviraston vaatimuksesta toimitettava myös suomen- tai ruotsinkielinen käänös.

4 Sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden käyttämisestä ilmoittaminen

Jos vakuutusmeklari aikoo harjoittaa vakuutusedustusta sijoittautumisvapauden tai palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella on vakuutusmeklarin ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle ne Euroopan talousalueeseen kuuluvat valtiot (*ETA-valtio*), joissa se aikoo harjoittaa vakuutusedustusta (VedL 31 § 1 momentti). Sijoittautumisvapautta käyttävän vakuutusmeklarin on lisäksi ilmoitettava katuosoitensa, postinumeronsa, postitoimipaikkansa ja yhteyshenkilönsä näissä valtioissa.

5 Toimeksiantosopimus

Toimeksiantosopimuksen muodosta ja vähimmäissisällöstä säädetään VedL:n 23 §:ssä.

Vakuutusmeklarin ja asiakkaan välisessä kirjallisessa toimeksiantosopimuksessa on sovittava vähintään:

1) tehtävistä, jotka vakuutusmeklari tekee asiakkaalle, ja niiden laajuudesta;

Jos asiakas ei halua vakuutusmeklarin laativan tasapuolista analyysiä, on tästä sovittava toimeksiantosopimuksessa tai muutoin kirjallisesti.

Jos vakuutusmeklari välittää asiakkaan varoja, on myös tästä sovittava toimeksiantosopimuksessa tai muutoin kirjallisesti.

2) sopimuksen voimassaoloajasta eli siitä, onko sopimus voimassa tietyn tehtävän hoitamisen ajan, määräajan vai toistaiseksi;

3) asiakkaan vakuutusmeklarille maksaman palkkion määräytymisperusteista, esimerkiksi vakuutusmaksuista veloitetavasta prosenttiosuudesta, vakuutusmeklarin tuntiveloituksesta tai kiinteästä vuosikorvauksesta, ja, jos se on mahdollista, palkkion määrästä.

Pelkkä toteamus siitä, että asiakas maksaa vakuutusmeklarin palkkion, ei ole palkkion määräytymisperuste.

Vakuutusmeklari ei voi vedota sopimusehtoon, jota ei ole merkitty toimeksiantosopimukseen tai josta ei ole muutoin kirjallisesti sovittu.

Jos toimeksiantosopimus ja valtakirja ovat samassa asiakirjassa, on asiakirjasta käytävä selkeästi ilmi toimeksiannon sisältö erotuksena vakuutus sisällöstä (ks. myös tämän määräys- ja ohjekokoelman kohta III 9).

6 Tasapuolinen analyysi

Tasapuolinen analyysi (VedL 24 § ja 25 §) on vakuutusmeklarin tekemä vakuutusvertailu, jonka lähtökohtana on asiakkaan antama toimeksianto ja asiakkaan tarpeet. Vakuutusvalvontaviraston tulkinnan mukaan asiakkaan taustaa ja elämäntilannetta tulee selvittää riittävästi, jotta hänelle voidaan esitellä sopivia vakuutuksia.

Meklarin on aina tarjottava asiakkaalle tasapuolisen analyysin laatimista. Jos asiakas ei halua vakuutusmeklarin laativan tasapuolista analyysiä, on tästä sovittava toimeksiantosopimuksessa tai muutoin kirjallisesti.

Ennen analyysin tekemistä vakuutusmeklarin on selvitettävä asiakkaan olosuhteet, joilla voi olla merkitystä vakuutusten valinnassa. Tällöin vakuutusmeklarin on otettava selvää ainakin asiakkaan olemassa olevasta vakuutusturvasta ja vakuutustarpeesta sekä henki- ja eläkevakuutussäästämisessä asiakkaan tavoitteista ja sijoituskokemuksesta. Sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa vakuutusmeklarin on kiinnitettävä huomiota myös asiakkaan riskinkantokykyyn. Sillä tarkoitetaan asiakkaan mahdollisuutta ja halukkuutta ottaa riskiä pääoman menettämisestä. Riskinkantokykyyn vaikuttavat ainakin varojen suunniteltu käyttötarkoitus ja käyttöajankohta. Jos kysymyksessä on vanha asiakassuhde, vakuutusmeklarin on otettava huomioon myös aiemmin asiakkaasta tai tämän vakuutuksista saamansa tiedot, jos ne ovat edelleen vakuutusmeklarin käytettävissä.

Edellä tarkoitettut merkitykselliset olosuhteet on merkittävä kirjalliseen analyysiin.

Vakuutusmeklarin on vertailtava analyysissä riittävän monia markkinoilla tarjolla olevia vakuutuksia, jotka olosuhteet huomioon ottaen sopivat asiakkaan tarpeisiin. Jos vakuutusmeklari jättää jonkin tällaisen vakuutuksen vertailun ulkopuolelle, on syy merkittävä analyysiin.

Jos vakuutukset eivät kaikilta osin täytä asiakkaan tarpeita, vakuutusmeklarin on kerrottava asiakkaalle, miltä osin vakuutukset eivät täytä niitä. Vakuutusmeklarin ei tarvitse etsiä vaihtoehtoja muista kuin vakuutustuotteista. Jos vakuutusmeklari välittää vakuutusten lisäksi muita rahoitusmarkkinoiden tuotteita tai antaa niitä koskevia neuvoja, tasapuoliseen analyysiin on merkittävä, että se koskee vain vakuutuksia.

Vakuutusmeklarin on vertailtava vakuutuksia niiden valitsemisen kannalta olennaisten seikkojen osalta. Nämä voivat vaihdella vakuutuslajin ja vakuutuksen keston mukaan. Olennaisia seikkoja ovat ainakin vakuutusturvan kattavuus ja sen rajoitukset, voimassaolon päättymiseen liittyvät ehdot, vakuutusmaksut, asiakkaalta perittävät kulut sekä vakuutuksen arvon ja tuoton määräytyminen ja mahdollinen pääoman menettämisen riski. Analyysistä on käytävä ilmi seikat, joita vakuutusmeklari on vertaillut.

Vakuutusmeklarin on merkittävä analyysiin suosituksensa asiakkaan vakuutustarpeen kattamiseksi ja perustelut suositamalleen vakuutusratkaisulle. Analyysiin on merkittävä myös se, jos meklarin käsityksen mukaan asiakkaan ei kannata muuttaa olemassa olevaa vakuutusturvaansa.

Asiakkaan on meklarin laatiman vertailun ja perustellun suosituksen pohjalta voitava verrata tarjolla olevia vakuutuksia ja saada oikea käsitys kunkin vakuutuksen soveltuvuudesta omiin tarpeisiinsa. Saamiensa tietojen ja meklarin suosituksen pohjalta asiakas valitsee vakuutusratkaisun.

7 Asiakasvarojen erillään pitäminen

Vakuutusmeklarin on ennen asiakasvarojen välittämisen aloittamista toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle selvitys (kopio pankin tilisopimuksesta) asiakasvaratilin tilinumerosta, tiliehdoista ja henkilöistä, joilla on tilinkäyttöoikeus, sekä pankin antama kuittaamattomuustodistus. Vakuutusmeklarin on viipymättä ilmoitettava Vakuutusvalvontavirastolle näiden tietojen muutoksista.

Jos vakuutusmeklari välittää asiakkaalle tai vakuutuksenantajalle kuuluvia varoja, esimerkiksi vakuutusmaksuja tai vakuutuskorvauksia, vakuutusmeklarin on vastaanotettava varat suoraan pankkitilille (asiakasvaratili) tai talletettava ne sille viipymättä (VedL 29 § 1 momentti). Vakuutusmeklari ei saa edes tilapäisesti siirtää asiakkaan tai vakuutuksenanta-

jan varoja pois asiakasvaratililtä. Ainoastaan asiakasvaratiliä voidaan käyttää asiakkaan ja vakuutusenantajan varojen välitykseen.

Asiakasvaratilin on oltava Suomessa tai muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneessa talletuspankissa, jota tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) 9 §:ssä. Vakuutusmeklarin on huolehdittava siitä, että talletuspankki ei voi käyttää asiakasvaratilillä olevia varoja vakuutusmeklarilta olevien saataviensa kuittaukseen. Esimerkiksi tilioitteesta tai tiliehdoista on käytävä ilmi, että kyseessä on asiakasvaratili.

Vakuutusmeklarin on pyydettäessä kerrottava asiakkaalle, missä talletuspankissa asiakasvaratili on ja missä valtiossa talletuspankki sijaitsee.

Asiakasvaratilille voi tallettaa ja sen kautta voi siirtää vain sellaisia asiakkaan tai vakuutusenantajan varoja ja asiakkaan vakuutusmeklarille maksamia palkkioita, jotka liittyvät vakuutusmeklaritoimintaan. Muun liiketoiminnan varojen osalta vakuutusmeklarin on noudatettava niitä koskevia säännöksiä ja määräyksiä.

Vakuutusmeklarin on toimitettava varat viipymättä vastaanottajalle, kun maksun suuruus ja toimitusosoite ovat vakuutusmeklarin tiedossa, eikä vasta mahdollisena eräpäivänä.

Meklarin on eriteltävä asiakkaalle kirjallisesti vakuutusmaksu ja vakuutusmeklarin palkkio kun asiakas maksaa asiakasvaratilille samalla kertaa sekä vakuutusenantajalle tarkoitettuja varoja että meklarin palkkiota. Vakuutusmeklari voi veloittaa asiakasvaratililtä palkkionaan ainoastaan määrän, joka on sovittu toimeksiantosopimuksessa tai muutoin kirjallisesti. Vakuutusmeklarin on veloitettava palkkionsa asiakasvaratililtä viipymättä.

Vakuutusmeklarin on järjestettävä toimintansa siten, että asiakasvaroja ja niiden muutoksia sekä meklarin palkkioiden veloittamista asiakasvaratililtä voidaan luotettavasti ja jatkuvasti seurata kokonaisuutena sekä erikseen kunkin asiakkaan osalta.

Vakuutusmeklari ei saa vastaanottaa, pitää hallussa tai välittää asiakkaalle tai tämän vakuutusenantajalle kuuluvia varoja, jos asiakas on kuluttaja tai kuluttajaan rinnastettava elinkeinonharjoittaja ellei varojen säilytys tai siirto muutoin aiheuta edellä mainitulle asiakkaalle kohtuutonta hankaluutta (VedL 29 § 2 momentti).

8 Vakuutusmeklareiden liiketoimintakertomus ja tilinpäätöstiedot

8.1 Liiketoimintakertomus

Vakuutusmeklariksi rekisteröity luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö on velvollinen vuosittain toimittamaan Vakuutusvalvontavirastolle kertomuksen liiketoiminnastaan (VedL 30 §).

8.1.1 MÄÄRÄAIKA, JOSSA LIIKETOIMINTAKERTOMUS ON TOIMITETTAVA VAKUUTUSVALVONTAVIRASTOLLE

Vakuutusmeklarin on toimitettava kultakin kalenterivuodelta kertomus liiketoiminnastaan Vakuutusvalvontavirastolle seuraavan vuoden huhtikuun 30. päivään mennessä. Jos liiketoimintakertomusta ei toimiteta määräajassa, Vakuutusvalvontavirasto voi kehottaa vakuutusmeklaria toimittamaan kertomuksen, ja asettaa uhkasakon kehotuksen noudattamisen tehosteeksi (VedL 38 § 2 ja 3 momentti)

8.1.2 LIIKETOIMINTAKERTOMUKSESSA ILMOITETTAVAT TIEDOT

8.1.2.1 Yhteystiedot

Liiketoimintakertomukseen on merkittävä vakuutusmeklarin nimi, osoite, puhelinnumero ja internet-sivujen osoite sekä vastaavan hoitajan nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite, josta hän on tavoitettavissa.

8.1.2.2 Vakuutusmeklarin liiketoiminta

Liiketoimintakertomukseen on merkittävä kohdissa 1 – 7 vaaditut tiedot. Jos toimintaa ei joiltakin osin ole ollut, on myös tästä mainittava.

- 1) harjoittaako vakuutusmeklari vahinkovakuutuksia, henkivakuutuksia vai molempia vakuutuslajeja koskevaa vakuutusedustusta;
- 2) onko vakuutusmeklari erikoistunut tietynlaisia vakuutuksia koskevaan vakuutusedustukseen;
- 3) vakuutusmeklarin markkinoinnin kohderyhmät;
- 4) vakuutusmeklarin muun liiketoiminnan liikevaihto toimialoittain;
- 5) vakuutusmeklarin omistajat ja kunkin omistusosuus sekä muutokset, joita omistuksessa on tapahtunut aiemmin Vakuutusvalvontavirastolle annettuihin tietoihin verrattuna;
- 6) jokaisen maksetun vahingonkorvauksen määrä ja tieto siitä, onko korvaus maksettu vastuuvakuutuksesta, maininta myös jos korvauksia ei ole maksettu;
- 7) vuosia 2005 - 2008 koskevissa liiketoimintakertomuksissa vakuutusmeklarin on ilmoitettava vakuutuksenantajittain jaoteltuna rahastoyhtiöiltä saamansa palkkiot, jotka liittyvät välitettyihin vakuutuksiin.

8.1.2.3 Vakuutusmeklarin lukuun toimivat henkilöt

Liiketoimintakertomukseen on merkittävä (vastaus tulee antaa kaikkiin kohtiin):

- 1) vakuutusmeklarin palveluksessa Suomessa ja muissa ETA-valtioissa toimivien henkilöiden lukumäärä, nimi ja toimipaikka, lyhyt kuvaus kunkin tehtävistä sekä se, ketkä heistä on rekisteröity vakuutusmeklareiksi;
- 2) vakuutusmeklarin lukuun Suomessa ja muissa ETA-valtioissa toimivien, muiden kuin vakuutusmeklarin palveluksessa olevien henkilöiden lukumäärä, nimi ja toimipaikka sekä lyhyt kuvaus kunkin tehtävistä.

8.1.2.4 Vastuuvakuutus ja varojen erillisuus

Liiketoimintakertomukseen on merkittävä (vastaus tulee antaa kaikkiin kohtiin):

- 1) vastuuvakuutuksenantajan nimi ja kotivaltio sekä vakuutusmäärä;
- 2) jos vakuutusmeklari välittää asiakkaan tai vakuutuksenantajan varoja, asiakasvaratilin tilinumero ja henkilöt, joilla on tilinkäyttöoikeus;
- 3) jos vakuutusmeklari välittää kuluttajien tai kuluttajiin rinnastettavien elinkeinonharjoittajien varoja, näiden varojen kokonaismäärä ja perustelut varojen välittämiseksi.

8.1.3 LIITETAULUKOT

Liiketoimintakertomukseen on liitettävä liitteiden 7–15 mukaiset taulukot täyttöohjeen mukaisesti täytettyinä.

8.2 Tilinpäätöstiedot

Vakuutusmeklarina toimivan osakeyhtiön on toimitettava tilinpäätös, siihen mahdollisesti liitetty toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus sekä yhtiön tilinpäätöksen vahvistamista koskeva yhtiökokouksen pöytäkirjanote Vakuutusvalvontavirastolle kuukauden kuluessa yhtiökokouksesta, jossa tilinpäätös on vahvistettu. Muun vakuutusmeklarin on toimitettava kyseistä yritysmuotoa koskevien säännösten mukaiset tilinpäätösasiakirjat Vakuutusvalvontavirastolle

kuukauden kuluessa siitä, kun tilinpäätöksen on kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 6 §:n tai 7 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan oltava valmis.

III OHJEET

9 *Vakuutusmeklarin toimeksiantosopimus ja valtakirja*

Asiakkaan allekirjoittama valtakirja ei ole toimeksiantosopimus. Valtakirjalla asiakas yksipuolisesti valtuuttaa vakuutusmeklarin hoitamaan asioitaan esimerkiksi vakuutuksenantajan kanssa, mutta siinä ei sovita, mitä tehtäviä vakuutusmeklari asiakkaan puolesta tekee. Meklarin on tehtävä asiakkaansa kanssa toimeksiantosopimus. Toimeksiantosopimuksen sisällölle on asetettu vähimmäisvaatimukset VedL 23 §:ssä ja tämän määräys- ja ohjekokoelman kohdassa II 5. Jos valtakirja ja toimeksiantosopimus ovat samassa asiakirjassa, on asiakirjasta käytävä selkeästi ilmi toimeksiannon sisältö erotuksena valtuutuksen sisällöstä.

10 *Vakuutusmeklarin palkkion ilmoittaminen siirtymäaikana*

VedL:n 49 §:n mukaan vakuutusmeklari voi kolmen vuoden ajan lain voimaantulosta (1.9.2005) ottaa vastaan palkkion myös muulta taholta kuin toimeksiantajalta. Vakuutusmeklarin on kolmen vuoden ajan lain voimaantulosta ilmoitettava asiakkaalle tasapuolisessa analyysissä siihen sisältyvien vakuutusratkaisujen osalta vakuutuksenantajan ja muun tahon maksaman palkkion määrätymisperusteet ja, jollei se ole mahdotonta, palkkion määrä.

Vakuutusmeklarin on kolmen vuoden ajan vakuutuseduksesta annetun lain voimaantulosta ilmoitettava palkkion määrä ja määrätymisperusteet asiakkaalle myös asiakkaan tekemän vakuutus sopimuksen osalta. Vakuutusmeklarin on ilmoitettava palkkion määrä ja määrätymisperusteet myös, jos ne ovat aiemmin ilmoitetusta olennaisesti muuttuneet. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti, jos vakuutusmeklari ja asiakas eivät ole toisin sopineet.

11 *Vakuutusedustajan markkinointi*

Jos vakuutusedustaja, joka harjoittaa muutakin liiketoimintaa kuin vakuutusedustusta, ilmoittaa internet-sivuillaan, kirjelmakkeillaan tai muuten markkinoinnissaan olevansa Vakuutusvalvontaviraston rekisteröimä tai valvoma, vakuutusedustajan on myös selkeästi ilmoitettava, että Vakuutusvalvontavirasto valvoo ainoastaan vakuutusedustusta.

12 *Vakuutusedustajan vakuutuksenhakijalle ja –ottajalle antamien tietojen kieli*

Jos vakuutusedustaja tarjoaa vakuutusedustuspalveluja Suomessa kuluttajille tai sellaisille elinkeinonharjoittajille, jotka huomioon ottaen heidän elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin ovat vakuutuksenantajan sopimuspuolena rinnastettavissa kuluttajaan, on hyvän vakuutustavan ja hyvän vakuutusmeklaritavan mukaista, että asiamies ja vakuutusmeklari antaa vakuutuksenhakijalle tai –ottajalle vakuutusehdot ja muut vakuutuksesta annettavat tiedot hänen äidinkielellään, jos se on suomi tai ruotsi. Vakuutusedustaja voi poiketa tästä vain vakuutuksenhakijan tai –ottajan nimenomaisella suostumuksella.

13 *Ohje rahanpesun ja terrorismirahoituksen estämiseksi (kumottu)*

Ohje on kumottu 1.9.2010 voimaantulleella Finanssivalvonnan standardilla 2.4 Asiakkaan tunteminen - rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen sekä markkinoiden väärinkäytön estäminen.